

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõõskõs

INARINSAAMEN KIELEN PERUSTASO 15 op (400 h)

Etäopetuksena alkaen tiistaina 20.8.2024, klo 8.15–10.45

Opintokokonaisuus sisältää 15 opintopisteen verran verkko-oppitunteja (200 h) sekä opiskelijan itsenäistä työskentelyä (200 h). Käytännössä opiskelu tarkoittaa sitä, että kun viikossa on esim. 3 verkko-oppituntia, niin sen lisäksi opiskelija varaa itsenäiselle opiskelulle aikaa toiset 3 tuntia. Ennen koulutuksen aloitusta opiskelija saa perehdytysmateriaaliin oppimisympäristöihin. Opetus lähtee liikkeelle alkeista. Opetuksessa painotetaan käytännön kielitaidon hallintaa eli puheen/kirjoituksen tuottamista ja kielen ymmärtämistä. Opetukseen sisältyy opetuskeskustelua sekä pari- ja ryhmätyöskentelyä.

Tavoitteet

Opiskelija hallitsee saamen kielen ydinkielioppia ja -sanastoa. Hän lukee lyhyitä, helppoja tekstejä, osaa keskustella helpoista arkielämään liittyvistä aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia.

Opiskelijalla on koulutuksen käytyään yleistä tietoa saamen kielistä ja saamelaisesta kulttuurista. Hän osaa nimetä saamelaisryhmät ja saamelaiset elinkeinot ja kuvailla saamelaisuuden alueellisia, yhteiskunnallisia ja kulttuurisia pääelementtejä. Hän tietää myös saamelaisen historian keskeisiä tapahtumia ja käännekohtia.

Sisältö

Opintojen laajuus on 15 op ja ne koostuvat inarinsaamen kielen ja kulttuurin opinnoista 5 op:n kokonaisuuksina. Opetuskielenä on inarinsaame ja suomi. Opinnot alkavat alkeista eivätkä edellytä aiempaa saamen kielen osaamista.

Kohderyhmä

Koulutus on tarkoitettu kaikille saamen kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille. Koulutuksen opetusohjelma on suunniteltu siten, että se sopii työelämässä saamen kielen ja kulttuurin osaamista tarvitseville sekä jatko-opintoja suunnitteleville.

Toteutus

Koulutus toteutetaan etäopintoina etäopetusjärjestelmässä. Vaatimuksia osallistumiseen/opiskeluvälineet: tietokone, internetyhteys, USB-headsetit (kuulokemikrofonit), web-kamera ja inarinsaamen näppäimistö. Inarinsaamen näppäimistön asennusohjeet löydät osoitteesta <https://divvun.no/fi/keyboards/desktopindex.html>.

Lisäksi opinnoissa käytetään Moodle-oppimisalustaa: <https://moodle.eoppimispalvelut.fi>, Googlen pilvipalveluita ja muita hyödyllisiä verkkosovelluksia. Google Gmail -tunnuksen opiskelija luo itse.

Ohjelmistoista ja niihin perehdyttämisestä vastaa koulutuksen järjestäjä. Opiskelijan vastuulla ovat opiskeluvälineet ja oppimateriaalien hankinta.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõõskõs

Lisätietoja opiskeluympäristöistä etäopetuksen tukihenkilöiltä (yhteystiedot alla).

Paikka ja aika	Opinnot käynnistyvät Teams -järjestelmässä tiistaina 20.8.2024 ja päättyvät 15.5.2025. Opetusaika on tiistai- ja torstai- ja perjantai-iltoina klo. 8.15–10.45 (yksi kerta sisältää kolme oppituntia, opetukseen kokoonnutaan kaksi kertaa viikossa). Oppitunteja ei ole viikolla 42 (2024) eikä viikolla 10 (2025). Joulutauko on 23.12.24 - 6.1.25.
Osanottajamäärä	Koulutukseen otetaan 15 opiskelijaa hakemusten perusteella.
Opettaja	Iiris Mäenpää
Kustannukset	Opiskelija kustantaa ja hankkii itse tarvittavat oppimateriaalit ja opiskeluvälineet (tietokone, internetyhteys ja USB-headsetit).
Koulutusmaksu	Koulutus on maksuton, mutta mikäli osanottaja keskeyttää opinnot, perimme 150 euron keskeyttämismaksun koulutuksen järjestämiskuluihin.
Tiedustelut	Saamelaisalueen koulutuskeskus, virtuaalikoulu virtuaali@sogsakk.fi , puh. 040 378 0304 (Tiisu-Maria Näkkäljärvi).
Tukipalvelun yhteystiedot	Opintojen yleinen tukinumero 0295 333 555 (0295-alkuisiin numeroihin ei sisälly palvelu- tai muita erityismaksuja). Sähköposti ict-tuki@sogsakk.fi
Hakeminen	Hakemukset täytetään 13.6.2024 mennessä osoitteessa: https://link.webropol.com/s/ispt2425
Opiskelijavalinta	Koulutukseen hakeutuneille ilmoitetaan valinnoista sähköpostitse viimeistään viikolla 25.

INARNSAAMEN KIELI 15 op (400 h)

Opetussuunnitelma

Opintokokonaisuus Koulutuksen laajuus on 15 opintopistettä ja se koostuu inarinsaamen kielen (5 op + 5 op + 5 op = 15 op) opinnoista. Koulutuksessa on 200 etäoppituntia ja 200 tuntia opiskelijan itsenäistä työtä. Koulutus muodostaa kokonaisuuden, jossa käsitellään inarinsaamen perusrakenteita, -kielioppia ja -sanastoa sekä erilaisia arki- ja työelämän ja saamelaiskulttuurin aihepiirejä.

Koulutuksen kuvaus

Inarinsaame I

Laajuus

5 op

Osaamistavoite

Opintokokonaisuuden suoritettuaan opiskelija osaa inarinsaamen ääntämyksen perusteet, perusrakenteita, ydinkielioppia sekä perussanastoa. Hän pystyy viestimään päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään. Opiskelija osaa lukea helppoja tekstejä, keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi yksinkertaisia kirjoitelmia. Opiskelija osaa käyttää opinnoissa tarvittavia (sähköisiä) työvälineitä ja kieliteknologiaa.

Sisältö

Erilaisia ääntämis-, keskustelu-, luku-, kuullun ymmärtämisen ja kirjoitusharjoituksia, kielioppia, sanastoa sekä (sähköiset) työvälineet.

Aihealueet

Minä ja taustani, perhe, koti ja asuminen, jokapäiväinen elämä, sosiaalinen vuorovaikutus sekä saamelaiskulttuuri.

Toteutustavat

Oppitunnit, harjoitukset, sanakokeet ja itsenäistä työskentelyä ja perehtymistä kirjallisuuteen.

Oppimateriaali

Morottaja, Petter – Kuuva, Petra – Olthuis Marja-Liisa 2012: Kieläkyeimi 1; Morottaja, Petter – Kuuva, Petra – Olthuis Marja-Liisa 2015: Kieläkyeimi 1, harjoitukset; Morottaja, Petter – Olthuis, Marja-Liisa 2023: Inarinsaamen taivutusoppi; muu oppitunneilla jaettava ja käytettävä oppimateriaali.

Suoritustavat

Oppitunnit, harjoitukset ja kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Opetuskieli

Inarinsaame ja suomi.

Arviointi

1 tyydyttävä - 5 kiitettävä. Arviointi tehdään kirjallisten harjoitusten, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Inarinsaame I: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 kiitettävä - 3 hyvä - 1 tyydyttävä:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee erinomaisesti opintojakson perusrakenteet, ydinkieliopin ja perussanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on rakenteiden, sisällön ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee hyvin mutta epätasaisesti opintojakson perusrakenteet, ydinkieliopin ja perussanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus vaikeuttavat ja katkaisevat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuotoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia. Opiskelija tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Opiskelija ymmärtää hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. Hän saa selvän tekstin pääasioista, mutta vaativammista teksteistä jää osia ymmärtämättä. • Opiskelija pystyy soveltamaan hyvin oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson perusrakenteet, ydinkieliopin ja perussanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on rakenteiden osalta epätarkkaa, puutteellista ja paikoin vaikea ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena katkonaista, sanavaraston suppeus rajoittaa ilmaisua, perusrakenteiden hallinnassa ja ääntämisessä puutteita. • Opiskelija ymmärtää rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain kaikkein tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Inarinsaame II

Laajuus

5 op

Osaamistavoite

Opiskelijalla on perustiedot inarinsaamen keskeisestä kieliopista, rakenteista ja perussanavarasto. Hän ymmärtää yksinkertaista kieltä suullisesti ja kirjallisesti, pystyy käymään yksinkertaisia keskusteluja sekä osaa kirjoittaa kirjoitelmia ja viestejä. Opiskelija tuntee inarinsaamen sanojen taivutusjärjestelmän keskeisimpiä periaatteita. Opiskelija osaa käyttää tärkeimpiä inarinsaamen kieleen liittyviä tietolähteitä, kuten sanakirjoja, kielioppeja ja kieliteknologiaa.

Sisältö

Erilaisia ääntämis-, keskustelu-, luku-, kuullun ymmärtämisen ja kirjoitusharjoituksia, kielioppia, taivutusjärjestelmän perusteet, sanastoa sekä sähköiset työvälineet.

Aihealueet

Jokapäiväinen elämä (työ, terveys ja hyvinvointi sekä kauppa ja palvelut, värit ja vaatteet, koti ja asuminen) sekä saamelaiskulttuuri.

Toteutustavat

Oppitunnit, harjoitukset, sanakokeet ja itsenäistä työskentelyä ja perehtymistä kirjallisuuteen.

Oppimateriaali

Morottaja, Petter – Kuuva, Petra – Olthuis Marja-Liisa 2012: Kieläkyeimi 1; Morottaja, Petter – Kuuva, Petra – Olthuis Marja-Liisa 2015: Kieläkyeimi 1, harjoitukset; Morottaja, Petter – Olthuis, Marja-Liisa 2023: Inarinsaamen taivutusoppi; muu oppitunneilla jaettava ja käytettävä oppimateriaali.

Suoritustavat

Oppitunnit, harjoitukset sekä kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Opetuskieli

Inarinsaame ja suomi.

Lisätiedot

Inarinsaame I suoritettuna/suoritteilla.

Arviointi

1 tyydyttävä - 5 kiitettävä. Arviointi tehdään kirjallisten harjoitusten, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Inarinsaame II: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 kiitettävä - 3 hyvä - 1 tyydyttävä:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee erinomaisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti opintojakson aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on rakenteiden, sisällön ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee hyvin mutta epätasaisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin opintojakson aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus ja katkonaisuus vaikeuttavat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuotoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia. Opiskelija tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Opiskelija ymmärtää hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. Hän saa selvän viestin/tekstin pääasioista, mutta vaativammista viesteistä/teksteistä jää osia ymmärtämättä. • Opiskelijalla on valmiuksia soveltaa oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti opintojakson aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on perusrakenteiden osalta puutteellista, hajanaista ja paikoin vaikeaa ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena epätarkkaa ja katkonaista, sanavaraston suppeus ja hajanaisuus rajoittaa ilmaisua, perusrakenteiden hallinta ja ääntäminen puutteellista. • Opiskelija ymmärtää suppeasti rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain kaikkein tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Inarinsaame III

Laajuus

5 op

Osaamistavoite

Opiskelijalla on perustiedot inarinsaamen keskeisestä kieliopista, rakenteista ja perussanavarasto. Hän lukee helppoja tekstejä, osaa keskustella helppoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia ja viestejä.

Sisältö

Erilaisia luku-, kirjoitus-, ääntämis- ja keskusteluharjoituksia, kielioppia, tekstin ja kuullun ymmärtämiseen liittyviä harjoituksia sekä sanastoa.

Aihealueet

Jokapäiväinen elämä (harrastukset, kiinnostuksen kohteet ja vapaa-aika, ruuat ja juomat), kulkuvälineet, liikkuminen ja matkustaminen, ilmansuunnat ja sää, mielipiteen ilmaisu sekä saamelaiskulttuuri.

Toteutustavat

Oppitunnit, harjoitukset, sanakokeet ja itsenäistä työskentelyä ja perehtymistä kirjallisuuteen.

Oppimateriaali

Morottaja, Petter – Kuuva, Petra – Olthuis Marja-Liisa 2012: Kieläkyeimi 1; Morottaja, Petter – Kuuva, Petra – Olthuis Marja-Liisa 2015: Kieläkyeimi 1, harjoitukset; Morottaja, Petter – Olthuis, Marja-Liisa 2023: Inarinsaamen taivutusoppi; muu oppitunneilla jaettava ja käytettävä oppimateriaali.

Suoritustavat

Oppitunnit, harjoitukset sekä kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Opetuskieli

Inarinsaame ja suomi.

Lisätiedot

Inarinsaame II suoritettuna/suoritteilla.

Arviointi

1 tyydyttävä - 5 kiitettävä. Arviointi tehdään kirjallisten harjoitusten, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Inarinsaame III: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 kiitettävä - 3 hyvä - 1 tyydyttävä:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee erinomaisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti opintojakson aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on rakenteiden ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee hyvin mutta epätasaisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin opintojakson aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus ja katkonaisuus vaikeuttavat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuotoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia. Opiskelija tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Opiskelija ymmärtää hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. Hän saa selvän viestin/tekstin pääasioista, mutta vaativammista viesteistä/teksteistä jää osia ymmärtämättä. • Opiskelijalla on valmiuksia soveltaa oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti opintojakson aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on perusrakenteiden osalta puutteellista, hajanaista ja paikoin vaikeaa ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena epätarkkaa ja katkonaista, sanavaraston suppeus ja hajanaisuus rajoittaa ilmaisua, perusrakenteiden hallinta ja ääntäminen puutteellista. • Opiskelija ymmärtää suppeasti rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain kaikkein tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.